

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Zaltbommel
T.a.v. de heer E. van Halsema (Omgevingsdienst Rivierenland)
Postbus 10002
5300 DA Zaltbommel

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Onze referentie
1599007

Uw referentie
ODR2407760

Datum 11 oktober 2024
Betreft Advies omgevingsvergunning rijksmonumentactiviteit

Naam
Adres Kerklaan 12
Postcode/plaats 5317KZ Nederhemert
Gemeente/provincie Zaltbommel; Gelderland;
Monumentnummer 23627

Geacht college,

Op 19 september 2024 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 4.32 lid 1 onder b, van het Omgevingsbesluit (Ob). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen met daaraan verbonden de volgende voorschriften:

- de na-isolatie van gevels en dak vraagt rond de houten muurplaat en gebintplaat nog aandacht.
- de horizontale balk van de koestand en de balkconstructie van de tilzolder behouden;
- de kijkgaten niet breder dan 50 cm en niet dieper dan strikt noodzakelijk, liefst tot de onderzijde van de fundering aan te brengen.

Het is verstandig om tot 25 centimeter de vloer in de stal uit te graven. Anders raak je net het archeologische niveau.

Ik doe de suggestie om nog oude materialen te behouden en her te gebruiken. Mogelijk kan de mestgoot in de vloer teruggebracht worden.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik

de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Het plan behelst het verbouwen en herbestemmen van de deel van de krukhuisboerderij. Onder andere komen nieuwe openingen in de zijgevel en achtergevel en het dak. Ook de fundering wordt aangepakt.

Motivering

Eerder heb ik op 20 april 2022 en 21 februari 2023 een preadvies uitgebracht. Daarnaast heb ik op 16 mei 2023 een bezoek gebracht aan het pand en is het meerdere malen in mijn aanwezigheid besproken in de vergadering van de monumentencommissie.

Gedurende het hele traject zijn al een aantal zaken goedgekeurd waaronder de nieuwe openingen in de zuidgevel, oostgevel en noordgevel en in het dak. Het is duidelijk te zien dat dit nieuwe toevoegingen zijn en ten behoeve van het verblijf in het stalgedeelte.

In het interieur blijft weinig behouden van het stalgedeelte. De indeling met de middendeel, dorsvloer, hooizolder, paardenstallen en deel koeienstal blijft ongeveer gelijk. Een oude monumentale wand blijft behouden. Delen van de houten ruif, wanden en balken boven de stal, een oud deurkozijn met gesmede duimen en sporen van de mestgoot en een voederbak verdwijnen. De ankerbalkgebinten blijven deels in het zicht. De vloeren worden verlaagd maar de klinkervloerstenen worden wel weer hergebruikt. Misschien kan ook de mestgoot weer teruggebracht worden.

Ik vind het vanuit duurzaamheid belangrijk dat het oude materiaal wordt behouden en doe de suggestie om te kijken of je de oude houten balken met gesmede spijkers weer kunt hergebruiken. De houten muurplaten (gebintplaat) in de linkerzijgevel en achtergevel zijn bijzonder en waardevol.

Onduidelijk is wat er met de horizontale balk van de koestand tussen de twee gebinten in de noordgevel gaat gebeuren. Boven de balk is de enkelvoudige balklaag van de eveneens bewaard gebleven tilzolder. Ik adviseer dit te behouden en als opslag te gebruiken.

Voor de na-isolatie van het dak wordt een dampopen capillair systeem aan de binnenzijde gebruikt. Dit is in combinatie met biobased isolatiemateriaal als isovlas goed mogelijk. Voor de na-isolatie van de gevels wordt met voorzetwanden en een dampremmer gewerkt.

De na-isolatie rond de houten muurplaat en gebintplaat vraagt nog aandacht.

Ten aanzien van de archeologie is het van belang om de kijkgaten niet breder dan 50 cm en niet dieper dan strikt noodzakelijk, liefst tot de onderzijde van de fundering aan te brengen.

Door in de stal tot 30 cm uit te graven raak je wel net de archeologische niveaus. Dan is het verstandiger om dit op 25 cm te doen. Dan raak je geen archeologie. Ga je breder en dieper, dus over de vrijheidsgrenzen heen dan zal je archeologische begeleiding moeten hebben. Bij vondsten zal je wel een melding moeten doen.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift verleende omgevingsvergunning

Graag wijs ik u op de verplichting in artikel 10.22a van het Omgevingsbesluit om de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap binnen een week na verlening van een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit een afschrift van de vergunning toe te zenden. Dit kan door toezending aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, via de Samenwerkingsfunctionaliteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,

Mathijs Witte
ADVISEUR